

vremena nije bilo tolikoga broja izgrađenih cesta u Dalmaciji, a ni tolikoga općena blagostanja kod svih slojeva naroda.

Razumije se, da sve te troškove nije Dalmacija sama mogla snositi, pa stoga se Dandolo i obraćao na Italiju, gdje su mu kroz tri godine dali preko tri milijuna franaka, pače jedne je godine oduševljeni Dandolo u korist svoje pokrajine dao od svoga do 10.000 franaka. Inače je providur podnosio godišnje izvještaje o dalmatinskom proračunu u Milan, gdje su mu davali sankciju. Prihode su stvarali: 1. *d e s e t i n a*, koja se davala u prirodu nakon što su oblasni organi procijenili prihod posjednikov; s tim u svezi dao je Dandolo sagraditi velike javne hambare za žito i druge plodine, jer utržak njihov bješe glavni dio zemaljskoga prihoda; 2. *t r a v a r i n a* (erbatico) za pašu stoke po inače neobrađenim predjelima gorovite Dalmacije u unutrašnjosti, a davala je znatan prihod gotova novca; 3. *s o l a n e* kao monopol, a naročito one na otoku Pagu, koje biše usavršene i povećane, tako da su davale preko milijun litara soli više negoli prije i 4. *c a r i n a* od robe, što se donosila na trg, a naročito sa strane. Inače je po Dalmaciji od starine još kolao mletački, austrijski, talijanski, dubrovački, pače i turski novac, što je sve bilo na štetu trgovine.

Naročitu je pažnju Dandolo posvetio školstvu, jer došavši u Dalmaciju nije zatekao gotovo nijedne škole, osim amo tamo po gradovima i po većim mjestima. Školska njegova osnova (objelodanjena 5. maja 1807.) bijaše ova: u Dalmaciji će se podići uz licej sveučilišnoga karaktera u Zadru još *s e d a m g i m n a z i j a* (i to u Zadru, Šibeniku, Trogiru, Spljetu, Makarskoj, Hvaru i Krku), a onda 19 pučkih škola po svim važnijim mjestima za dječake i 14 njih za djevojčice. Ovim se školama pridružuje 8 *o b r t n i h* za kovače i stolare po nekim većim mjestima na primorju i u unutrašnjosti, onda dvije „akademije“ u Zadru i Spljetu, i 4 seminara za odgoju svećenika u Makarskoj, Spljetu, Zadru i Osoru. Jedne će od ovih škola uzdržavati vlada, a druge općine gradske i seoske. U liceju zadarskom, kao najvišem učevnom zavodu, učit će se crtanje, logika i metafizika, naučno ratarstvo, prirodopis, kemija i farmaceutika, prirodno pravo (*diritto di natura*) i međunarodno pravo, rimske institucije, civilno pravo na osnovi „Code Napoléon“, kriminalno pravo i postupnik (*procedura criminale*), anatomija i kirurgija, pak patologija i klinika (ranarstvo). Poslije dovršenih nauka i položenih ispita bit će slušatelji liceja osposobljeni za kirurge nižega stepena,